LUND UNIVERSITY

Öresundsregionen som prioritering på Lunds universitet?

Kartläggning av hur universitetets institutioner samarbetar och samverkar med aktörer i Danmark

Eldh, Christer; Fredriksson, Elin; Idvall, Markus

2020

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Eldh, C., Fredriksson, E., & Idvall, M. (2020). *Öresundsregionen som prioritering på Lunds universitet? Kartläggning av hur universitetets institutioner samarbetar och samverkar med aktörer i Danmark*. Centrum för Öresundsstudier, Lunds universitet.

Total number of authors:
3

Creative Commons License:
CC BY-NC-ND

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Öresundsregionen som prioritering på Lunds universitet?

Kartläggning av hur universitets institutioner samarbetar och samverkar med aktörer i Danmark

CHRISTER ELDH, ELIN FREDRIKSSON & MARKUS IDVALL
CENTRUM FÖR ÖRESUNDSSTUDIER (CORS), INST.FÖR KULTURVETENSKAPER, LUNDS UNIVERSITET

Innehåll

INLEDNING 3

METOD OCH MATERIAL 4
- Telefonintervjuer och mejlkontakter 4
- Intervjupersoner: studierektorer och prefekter 4
- Frågeformulär om samarbete och samverkan över Öresund 4
- Huvudmaterial och kompletterande material 5
- Undersökningens validitet och reliabilitet 6

RESULTAT 6
- Forskningssamarbete och forskningssamverkan 8
- Utbildningssamarbete och utbildningssamverkan 9
- Utbredning av samverkan och samarbete 10
- Samarbete, samverkan eller både/och? 12
- Långsiktighet och stabilitet 12

DISKUSSION 13
- Att samarbeta med danska lärosäten inom forskning och utbildning 13
- Samverkan med partners i Danmark 14
- Konkurrens, närhet och alliansbygge 15

SAMMANFATTNING 17
- Förslag 18

REFERENSER 19

BILAGA 1: DELTAGANDE VERKSAMHETER VID LUNDS UNIVERSITET 20

BILAGA 2: FRÅGE- OCH SVARSFORMULÄR STUDIEREKTOR/ STUDIEVÄGLEDARE 22

BILAGA 3: FRÅGE- OCH SVARSFORMULÄR PREFEKT 25

FÖRFATTARE

Christer Eldh, universitetslektor vid Institutionen för service management och tjänstevetenskap, Lunds universitet

Elin Fredriksson, studentmedarbetare vid Centrum för Öresundsstudier, Lunds universitet

Markus Idvall, föreståndare för Centrum för Öresundsstudier, Lunds universitet, 2018–2019

Svanenmärket Trycksak 3041 0903

Omslagsbild: Mikael Reisdal
ISBN: 978-91-519-4530-9
Layout & Tryck av Media-Tryck, Lunds universitet
Lund 2020

Inledning

"Öresundsregionen" har i flera år varit del av Lunds universitets strategiska planering.[1] Gränsregionen mellan Sverige och Danmark lyftes till exempel fram i den strategiska planen för 2012–2016 som en viktig arena för universitet angående utvecklingen av "utbildning, forskning och innovation av högsta internationella kvalitet" (Strategisk plan 2012–2016, s. 7). I den senaste och nu aktuella planen, som omfattar åren 2017–2026, framhävs sex "prioriterade områden" för nämnda period. Dessa sex områden handlar om allt från betydelsen av att sammanfläta forskning och utbildning till vikten av att maximalt utnyttja potentialen i de nya forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Öresundsregionen framhålls inom det prioriterade området med rubriken "Aktiva samarbeten stimuleras för att lösa samhällsutmaningarna", citerat in extenso här:

- Universitetets ämnesbredd är unik och ska värnas.
- Gränsöverskridande och tvärvetenskapliga samarbeten inom Lunds universitet och med andra lärosäten ska stimuleras och nya samarbeten utvecklas. Hinder för samarbeten ska identifieras och undanröjas.
- Aktiv samverkan med offentlig sektor, kulturområdet, samhällslivet, näringslivet och alumner ska vidareutvecklas och underlättas.
- Lunds universitet ska ta ett stort samhällsansvar och möta de globala utmaningarna, exempelvis i arbetet för hållbar utveckling.
- **Samverkan och integration med universitet och andra partners i Öresundsregionen ska stärkas.**
- Universitetet ska vara en inflytelserik röst i vetenskapssamhället, samhällsdebatten och kulturlivet. I detta ingår att synliggöra verksamheten. (Strategisk plan 2017–2026, s. 5, förf. fetstil)

Centrum för Öresundsstudier, som är en avdelning på Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds universitet med uppdrag att bland annat verka för fördjupade kontakter i gränsregionen, vill bidra till arbetet med att genomföra den strategiska planen genom att visa på en utgångspunkt, ett så kallat nolläge, från vilken ett utvecklingsarbete mot en förstärkt Öresundsregion kan ske vid universitetet. Centrumbildningen undersöker därför i denna rapport i vilken omfattning och på vilka olika sätt som Öresundsregionen, i betydelsen samverkan och samarbete över Öresund, är en del inom utbildning och forskning vid Lunds universitet. Frågan är hur samverkan och integration med lärosäten och andra partners på danska sidan av Öresund ser ut på Lunds universitet i dag. Hur många kurser och program på universitetet innehåller till exempel någon form av samarbete med partners i Danmark? Hur många forskningsprojekt på Lunds universitet har partners på den danska sidan? Vilka eventuella hinder finns för att detta utvecklingsarbete kan ske? Hur prioriterad är kort sagt Öresundsregionen när det gäller utbildning och forskning på Lunds universitet?

Forskning och utbildning är kärnan i Lunds universitets olika verksamheter. De båda elementen genomsyrar i stort sett all verksamhet vid universitetet. Undersökningen är begränsad genom att ha sitt fokus på hur forskning och utbildning ser ut på institutionsnivå vid Lunds universitets olika fakulteter när det gäller samverkan och samarbete med aktörer i Danmark. Däremot har ambitionen inte varit att kartlägga forsknings- och utbildningskontakter med Danmark vad beträffar utställningar, visningar, arkiv, samlingar, friskvård, konserter m.m. inom universitetets olika publika verksamheter. Det betyder att undersökningens resultat begränsar sig till att visa vad som sker på Lunds universitets åtta fakulteter – det vill säga Ekonomihögskolan, Humanistiska och teologiska fakulteterna, Juridiska fakulteten, Konstnärliga fakulteteten, Lunds tekniska högskola (LTH), Medicinska fakulteten, Naturvetenskapliga fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten – medan verksamheter som Universitetsbiblioteket, Botaniska trädgården, Folklivsarkivet, Gerdahallen, Historiska museet, Kyrkohistoriska arkivet, Odeum, Planetariet, Skissernas museum och Vattenhallen inte inbegrips i undersökningen.

Syftet med rapporten är sålunda att beskriva och analysera det samarbete och de former av samverkan över Öresund som är pågående och/eller planerade på Lunds universitet under själva undersökningsperioden (2018–2019). Vi vill visa på i vilken omfattning som samarbete och samverkan sker med aktörer vid danska lärosäten respektive vid myndigheter, företag och organisationer i det danska samhället i stort. Vi vill ge en initial bild av vilka skillnader som finns mellan de respektive

1. Lunds universitet har liksom andra svenska lärosäten arbetat med strategiska planer/visioner sedan mitten av 1990-talet. Att detta verktyg introducerades kom sig av en kombination av universitetens ökade autonomi från staten och forskningens ökade beroende av externa medel (Kaiserfeld 2017:267–269).

fakulteterna vid Lunds universitet samt av hur fördelningen av samarbetspartners ser ut på den danska sidan av Öresundsregionen. Med rapporten vill vi också skapa ett underlag för en fortsatt diskussion kring möjligheter och hinder för hur denna typ av gränsöverskridande regionalisering kan ske inom universitetets olika verksamheter i framtiden.

Nedan beskriver vi inledningsvis kartläggningens metod och material samt analytiska förutsättningar. Därefter följer en presentation av resultat samt en fördjupande diskussion. Avslutningsvis ges en sammanfattning samt några förslag på hur Öresundsregionen, med hänvisning till undersökningens resultat och diskussion, kan ges en förstärkt roll vid Lunds universitet i framtiden.

Metod och material

Kartläggningen utfördes i form av en telefonintervjustudie med studierektorer och prefekter vid Lunds universitet. Här nedan följer en närmare beskrivning av materialinsamlingen och förutsättningarna för analysen.

TELEFONINTERVJUER OCH MEJLKONTAKTER

Vi valde telefonintervjun som metod i akt och mening att nå samtliga institutioner och andra större självständiga verksamheter vid Lunds universitet inom de tidsramar som gällde. Telefonintervjun, som ett mellanting mellan en mer opersonlig enkätstudie och en tidskrävande djupintervjustudie, möjliggjorde att ett relativt stort och brett datamaterial kring en komplex fråga kunde samlas in inom begränsad tid (jfr Gillham 2008:144).

Telefonintervjuerna utfördes av Elin Fredriksson under perioden november 2018 – juni 2019. Några få kompletterande intervjuer gjordes i september 2019 av Christer Eldh och Markus Idvall. Totalt utfördes 159 intervjuer vid 62 olika verksamheter vid Lunds universitet (institutioner i huvudsak, men också centrumbildningar m.m.). Varje verksamhet kontaktades individuellt genom mejlförfrågan och efterföljande uppringning. Vid kontakten fick deltagaren ta del av kort information om kartläggningen. Varje telefonintervju tog 10–15 minuter. Intervjun spelades inte in utan minnesanteckningar togs samtidigt som intervjun pågick. Omedelbart efter varje telefonintervju renskrevs och sammanställdes minnesanteckningarna i ett separat dokument. Dessa svarsformulär, 159 till antalet, blev kartläggningens huvudmaterial. Dokumenten kodades och lades in i det statistiska analysprogrammet SPSS.

Alla intervjuer kunde dock inte genomföras i form av telefonintervjuer. Flera personer som kontaktades per mejl följde upp mejlförfrågningen om intervju genom att besvara frågorna via ett returmejl. Mejlkonversation blev därmed en kompletterande del i kartläggningens metod. Undersökningen förlorade en del i nyansrikedom och interaktivitet på grund av mejlsvaren, men förblev ändå genomförbar. Totalt 29 av de 159 intervjuerna utgörs av mejlsvar från de intervjuade.

INTERVJUPERSONER: STUDIEREKTORER OCH PREFEKTER

De intervjuade utgör ett strategiskt urval av anställda på Lunds universitet i form av studierektorer och prefekter. Vid planeringen urskildes dessa två kategorier som lämpliga för att kunna ge en överblick över den typen av samarbete och samverkan som vi var intresserade av inom utbildning och forskning på Lunds universitet.

Planen var sålunda att intervjua två personer per institution: en studierektor och en prefekt. Härigenom skulle vi få en helhetsbild av varje enskild verksamhets kontakter över Öresund inom utbildning och forskning. I praktiken fick vi dock i nästan hälften av fallen (vid 29 av de 62 medverkande institutionerna) intervjua fler än två personer per verksamhet beroende inte minst på att utbildningsfrågorna ofta fördelades mellan två studierektorer: en ansvarig för grundutbildning och en ansvarig för forskarutbildning. I materialet finns också några få intervjuer med studievägledare och ekonomer när en prefekt eller studierektor inte varit tillgänglig för intervju (se bilaga 1).

FRÅGEFORMULÄR OM SAMARBETE OCH SAMVERKAN ÖVER ÖRESUND

Intervjuerna med studierektorer och prefekter utfördes med stöd av ett formulär med ett antal frågor om samarbeten och samverkan över Öresund, som hade förberetts i förväg i två versioner: en version om utbildning som riktade sig till studierektorer och en om forskning som vände sig till prefekter (se bilagor 2–3). Frågeformuläret fokuserad på fyra begrepp som skulle ligga till grund för kartläggningen av Öresundsregionens närvaro på Lunds universitet: utbildningssamarbete, forskningssamarbete, utbildningssamverkan samt forskningssamverkan. Utbildningssamarbete och forskningssamarbete syftade i detta avseende på kontakter med danska universitet

och lärosäten, medan utbildningssamverkan och forskningssamverkan gällde kontakter med externa partners i danska samhället, det vill säga myndigheter, företag och organisationer.

I frågeformuläret togs med andra ord upp två begrepp som har diskuterats i den vetenskapliga litteraturen: samarbete respektive samverkan. Beträffande samarbete skiljer kulturgeografen Gunnar Törnqvist (1998:44–45) mellan formella och informella samarbeten mellan olika lärosäten. Formella samarbeten bygger för det mesta på avtal mellan olika lärosäten och forskningsenheter, ofta på internationell nivå. De informella samarbetena utgörs för det mesta av personliga kontakter mellan enskilda forskare/lärare och mellan enskilda forsknings- och utbildningsmiljöer. I frågeformuläret skilde vi dock inte mellan formellt och informellt samarbete, utan, utifrån vår önskan om att samla in uppgifter om båda typerna av kontakt, lät vi själva samtalet och interaktionen per telefon (eller via mejl) avgöra hur vi ville beskriva det aktuella samarbetets karaktär.

Beträffande den samverkanstradition som finns på Lunds universitet gör idéhistorikern Thomas Kaiserfeld (2017:246) skillnad mellan ”bildningssamverkan” och ”näringslivssamverkan”. Han konstaterar att denna tradition under senare år har präglats av en dominans av den formen av näringslivssamverkan som bedrivs inom teknik och medicin (s. 247). I vår undersökning har vi dock valt att hantera samverkan som ett enhetligt begrepp. Ambitionen under telefonintervjuerna var att föra med respektive intervjuperson en diskussion som skulle vara så öppen som möjligt vad gäller vilka samverkansformer som var aktuella inom varje verksamhet.

Sex huvudfrågor ställdes utifrån formuläret. Först fick varje intervjuperson tre frågor om samarbete med aktörer på danska universitet och lärosäten: det gällde om denna form av samarbete finns på institutionen, om det är planerat under 2019 och om det finns önskemål att utveckla samarbete på längre sikt. Därefter fortsatte vi med tre frågor om samverkan över Öresund med myndigheter, företag och organisationer i danska samhället, det vill säga samverkan med partners i Danmark som *inte* är lärosäten. Här frågade vi på liknande vis om samverkan över Öresund finns på institutionen, om det är planerat under 2019 och om det finns önskemål om att utveckla samverkan på längre sikt. Utöver dessa huvudfrågor om befintligt och planerat samarbete och samverkan med danska partners ställdes ett antal följdfrågor som skulle inbjuda till preciseringar och mer detaljerade beskrivningar från de intervjuades sida. Vi frågade om typ av samarbete/samverkan, vilka partners m.m. (se bilagor 2–3).

Följdfrågorna har inneburit att konturerna av ett landskap av samarbets- och samverkanspartners kan skönjas på den danska sidan av Öresundsregionen. I rapporten fokuseras huvudsakligen ett akademiskt landskap bestående bland annat av Köpenhamns universitet, Aarhus universitet, Aalborg universitet, Syddansk universitet, Copenhagen Business School (CBS), Roskilde universitet, Dansk tekniske universitet (DTU) och Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU).[2]

HUVUDMATERIAL OCH KOMPLETTERANDE MATERIAL

Svarsdokument ifyllda av intervjuaren är kartläggningens huvudmaterial. Som redan har beskrivits utgjorde intervjuarens minnesanteckningar från intervjutillfället underlag för hur ett svarsdokument fylldes i efter varje enskild intervju. I vissa fall strukturerades anteckningarna kronologiskt för att samarbete och samverkan skulle komma i den följd som frågorna ställdes i frågeformuläret. Svarens strukturering gjorde det möjligt dels att göra en kvalitativ analys, dels att koda materialet och därmed genomföra kvantitativa analyser. Genom kodningen i SPSS var det i några fall möjligt att skapa en variabel av en fråga ur frågeformuläret, i andra fall fick en fråga göras om till flera variabler för att möjliggöra en statistisk analys. Att gå tillväga på detta sätt ger ökad rikedom av olika former av analyser, men är samtidigt tidskrävande i jämförelse med att exempelvis ha en separat enkät och en kvalitativ intervjumall. Metodiken har utöver nyansrikedom inneburit att svarsfrekvensen är så gott som 100 procent.

Vi samlade också in ett kompletterande material bestående av dokument som på olika sätt belyser utsagorna i telefonintervjuerna. Detta material samlades in mer sporadiskt i samband med intervjuerna och kunde vara information om seminarier och konferenser, kursplaner, scheman etc. Vi har även samlat in statistiskt material dels rörande utbytesavtal gällande utbildning med danska universitet och högskolor under 2019 (sektionen Externa relationer, Lunds universitet, personlig kommunikation 2019-10-15), dels statistik över publikationer av forskare vid Lunds universitet, som är samförfattade med danska forskare och organisationer under 2018 (Web of Science, 2019-10-18).

UNDERSÖKNINGENS VALIDITET OCH RELIABILITET

Ett mål med rapporten är som nämnts att undersöka omfattningen av universitetets samarbete och samverkan med danska högre utbildningar samt andra aktörer i det danska samhället. Överordnat är alltså att diskutera hur väl Lunds universitet är integrerat med Danmark. Undersökningens förmåga att operationalisera de olika

2. DPU är sedan 2007 en del av Aarhus universitet men behandlas som en egen enhet i denna rapport.

begreppen och frågeställningarna består i att antalet samarbeten och samverkan vid universitetets institutioner och motsvarande verksamheter har mätts. Utöver det har undersökningen gjort mätningar som visar på omfattningen av olika former av samarbeten och samverkan inom utbildning och forskning. Validiteten kan därför beskrivas som tillräckligt hög.

När det gäller undersökningens reliabilitet finns det anledning att göra några kommentarer. En osäkerhet är de olika förutsättningarna för att kunna ange exakta svar hos de personer som intervjuats. Institutionerna inom Lunds universitet skiljer sig storleksmässigt och det kan konstateras att de som företräder stora verksamheter har svårare för att svara på frågor med samma precision som en mindre verksamhet. Det är därför sannolikt att det förekommer fler samarbeten och samverkan med Danmark än vad som framkommer i undersökningen. Å andra sidan finns också indikationer på att materialet inte har allvarliga slumpmässiga mätfel. I nästan hälften av fallen har som nämnts tre eller fler personer, snarare än de planerade två intervjupersonerna, vid varje institution (eller motsvarande) intervjuats för att öka precisionen. I några fall har inte alla intervjuats under samma tidsperiod. Några få kompletterande intervjuer gjordes i september 2019 och gav ingen anledning till att förändra data utan bekräftade giltigheten i det som tidigare samlats in. Ytterligare en reflektion över undersökningens mätfel berör att det under analysen av data visade sig att frågeformuläret kunde ha kompletterats med ytterligare frågor. I de flesta fall har detta kunnat åtgärdas med olika former av tester.[3] I några fall har det dock inneburit att bristen blivit bestående. Ett exempel är att rapporten inte kan ange i vilken utsträckning samarbete sker mellan Lunds universitet och vissa danska lärosätens filialer i Köpenhamn, det gäller till exempel Aarhus universitet och Aalborg universitet. En annan brist som inte har kunnat åtgärdas är att storleken på de samarbeten och samverkansformer som förekommer, det vill säga hur många forskare och/eller lärare som engageras av varje enskilt projekt som anges i materialet, inte har kunnat ges exakt bestämning utifrån svaren på de följdfrågor som ställdes och utifrån de tidsramar som gällde för varje enskild intervjus genomförande. Utifrån materialet kan det dock konstateras att de flesta samarbetena har en liknande storlek och att de få större samarbetena främst förekommer på Naturvetenskapliga och Medicinska fakulteterna.

Resultat

Här följer en genomgång av omfattningen av samarbete och samverkan över Öresund på Lunds universitet. Vidare introduceras också vilka som samarbetar och samverkar med vem i Danmark och i vilken omfattning. Målet är som beskrivits innan att undersöka om det finns skillnader i hur samarbete och samverkan fördelar sig mellan de olika fakulteterna vid Lunds universitet och i vilken omfattning det sker med olika danska lärosäten och det danska samhället i övrigt.

I kartläggningen finns det variabler som sammanslagna anger antal samarbeten och samverkan med Danmark vid Lunds universitet. Totalt har det identifierats 382 aktiviteter för samarbete och samverkan inom utbildning och forskning vid Lunds universitet, allt från fleråriga gemensamma forskningsprojekt till enstaka arrangemang som seminarier, studiebesök eller gästföreläsningar. I figur 1 framkommer hur dessa samarbeten och former av samverkan fördelar sig mellan fakulteterna.

3. Exempel på tester är spridningsdiagram och indexering av variabler.

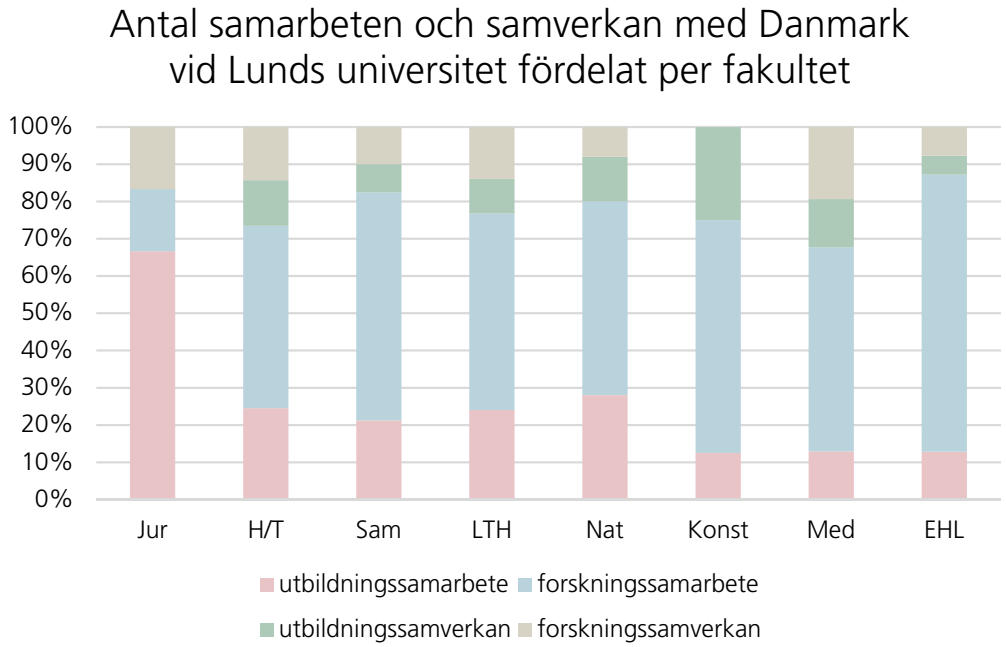

Figur 1. Diagram över samverkan och samarbete vid Lunds universitet fördelat per fakultet. Observera att diagrammet är fraktionsstaplat för att visa på fakulteternas olika frekvenser av samverkans- och samarbetsformer.

Diagrammet visar på de samarbeten som sker med danska lärosäten inom forskning och utbildning samt den samverkan som sker inom forskning och utbildning med andra delar av samhället i Danmark. Alla fakulteter vid Lunds universitet ägnar sig åt någon form av samarbete och samverkan. Det framkommer att den aktivitet som har störst omfattning är forskningssamarbete med danska lärosäten (knappt 60 procent av de identifierade aktiviteterna), följt av utbildningssamarbete (drygt 20 procent). Samverkan inom forskning med andra delar av samhället än lärosäten sker till drygt 10 procent och inom utbildning till knappt 10 procent. Sammantaget är alltså drygt två tredjedelar av de aktiviteter som indikerar samarbete och samverkan med Danmark forskning och en tredjedel utbildning.

Samarbete sker med alla lärosäten i Danmark. Figur 2 utgår från de universitet och högskolor som angetts i undersökningen.

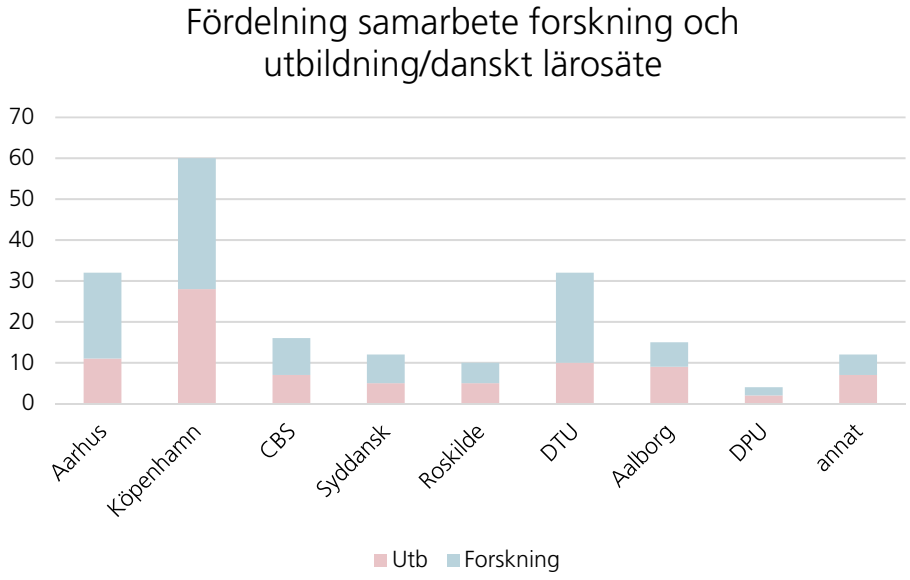

Figur 2. Fördelning samarbete inom forskning och utbildning/danskt lärosäte.

I stapeln "annat" ryms mindre men självständiga anordnare av utbildning och forskning som exempelvis konstnärliga utbildningar och Metropol University College i Köpenhamn. Diagrammet visar också att Lunds universitet samarbetar mest med Köpenhamns universitet. Av Lunds universitets institutioner är det 45 procent som samarbetar med Köpenhamns universitet avseende utbildning och 52 procent avseende forskning. I de flesta fall sker samarbetet i högre utsträckning inom forskning, förutom med Aalborgs universitet där utbildningssamarbete dominerar något. Det gäller även under den sammanslagna stapeln "annat". I Lunds universitets samarbete med Roskilde universitet och DPU sker det i lika stor utsträckning inom forskning som utbildning.

Vid en jämförelse med statistik över sampubliceringar under 2018 mellan Lunds universitet och Danmark framkommer en liknande bild (Web of Science, 2019-10-28). Det finns sammanlagt 922 registrerade publiceringar. Ofta är dessa sampublicerade med författare från flera olika lärosäten och andra aktörer i Danmark. Det kan konstateras att det finns fler sampubliceringar som grundas i ett forskningssamarbete än i forskningssamverkan. Av de danska lärosäten som sampublicerat med Lunds universitet står Köpenhamns universitet för flest, följt av Aarhus universitet och Syddansk universitet. I övrigt sker också sampublicering med DTU och Aalborgs universitet. Bland de artiklar som är sampublicerade inom forskningssamverkan urskiljs en rad sjukhus som exempelvis Rigshospitalet (Köpenhamn) men även med Aarhus, Aalborg och Odense universitetssjukhus sker sampubliceringar. Inom näringslivet försiggår sampubliceringar med läkemedelsföretag främst.

FORSKNINGSSAMARBETE OCH FORSKNINGSSAMVERKAN

Forskningssamarbete utgör enskilt den största delen om man jämför med de andra tre kontaktformerna över Öresund: utbildningssamarbete, forskningssamverkan och utbildningssamverkan. Inom samverkan har forskning större omfattning än utbildning. Inom det som i undersökningen definieras som forskningssamarbete återges här i figur 3 sex variabler som strävar efter att mäta omfattningen. Inom den sammanslagna variabeln "annat" ryms exempelvis nätverk, formella och informella samtal samt enstaka gemensamma forskningsseminarier.

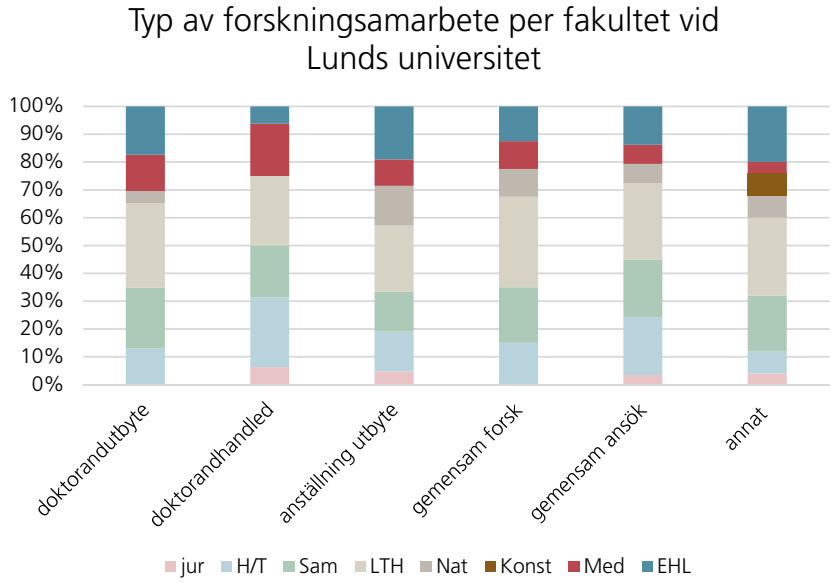

Figur 3. Typ av forskningssamarbete per fakultet med fraktionsstapel.

I figur 3 framkommer att den vanligaste formen av forskningssamarbete, med undantag för Konstnärliga och Juridiska fakulteten, är att bedriva gemensam forskning (i denna variabel ryms i exempelvis angivna forskningsprojekt och sampubliceringar). I sammanhanget ska det noteras att de konstnärliga utbildningarna i Danmark är finansierade av och lyder under kulturdepartementet. En konsekvens av det är att dessa danska konstnärliga utbildningsinstitutioner inte bedriver forskarutbildning och mycket litet forskning. Trots det så finns det forskningsnätverk där de konstnärliga institutionerna vid Lunds universitet ofta är inkluderade. Det ska också tilläggas att 70 procent av institutionerna vid Lunds universitet har önskemål om att fortsätta utveckla forskningssamarbete och forskningssamverkan med Danmark, medan övriga

30 procent upplever att samarbetspartners i Danmark i sig inte är viktigare än partners i något annat land.

Den vanligaste formen av forskningssamverkan med Danmark är med ideella organisationer, vilket 25 av Lunds universitets institutioner (drygt 40 procent) ägnar sig åt.[4] 17 institutioner (motsvarande 28 procent av universitetets institutioner) har forskningssamverkan med näringslivet och tre med danska myndigheter. 16 institutioner (26 procent) har ingen forskningssamverkan alls med Danmark. Forskningssamverkan sker i större omfattning än utbildningssamverkan men kartläggningen förmår inte ange vad denna forskningssamverkan består i. Publiceringsstatistik för 2018 indikerar dock att publiceringar är en viktig del i forskningssamverkan då exempelvis publiceringar med Rigshospitalet i Köpenhamn och Aarhus universitetssjukhus sker i större utsträckning än med de flesta danska lärosäten. Några variabler anger hur önskemål om forskningssamverkan hos institutionerna ser ut. 31 procent av institutionerna vid Lunds universitet önskar mer samverkan med näringslivet, främst finns detta önskemål vid LTH, Ekonomihögskolan och Medicinska fakulteten. Drygt en fjärdedel av institutionerna vill öka forskningssamverkan med myndigheter, medan LTH:s och Konstnärliga fakultetens institutioner tycker att det är bra som det är eller att det kan minska. Endast Samhällsvetenskapliga fakulteten önskar mer samverkan med ideella organisationer.

UTBILDNINGSSAMARBETE OCH UTBILDNINGSSAMVERKAN

Som framkommer i figur 2 är Köpenhamns universitet det vanligaste lärosätet som Lunds universitet har utbildningssamarbete med (28 institutioner), följt av Aarhus (elva institutioner) och DTU (tio institutioner). DTU avviker genom att det endast är LTH (nio institutioner) och Naturvetenskaplig fakultet (en institution) som anger att utbildningssamarbete förekommer. Om det resultatet är förväntat kan det å andra sidan uppmärksammas att LTH tillsammans med de Humanistiska och teologiska fakulteterna är de som samarbetar med DPU. I övrigt finns en jämnare spridning mellan olika fakulteters utbildningssamarbete med danska lärosäten.

I figur 4 har sex variabler använts för att mäta vilken typ av utbildningssamarbete som förekommer. Variabeln ”annat” är i detta fall ingen sammanslagen variabel utan rymmer sådant som seminarier kring utbildningsfrågor, organiserade besök hos varandra o s v. Inom variabeln ”personliga” ingår samarbete kollegor emellan, ofta på individuell men återkommande nivå. De övriga variablerna anger sådant utbildningssamarbete som är någorlunda formaliserat, ofta reglerat med ett avtal eller en överenskommelse. I variabeln ”lärarutbyten” inkluderas också återkommande gästföreläsningar.

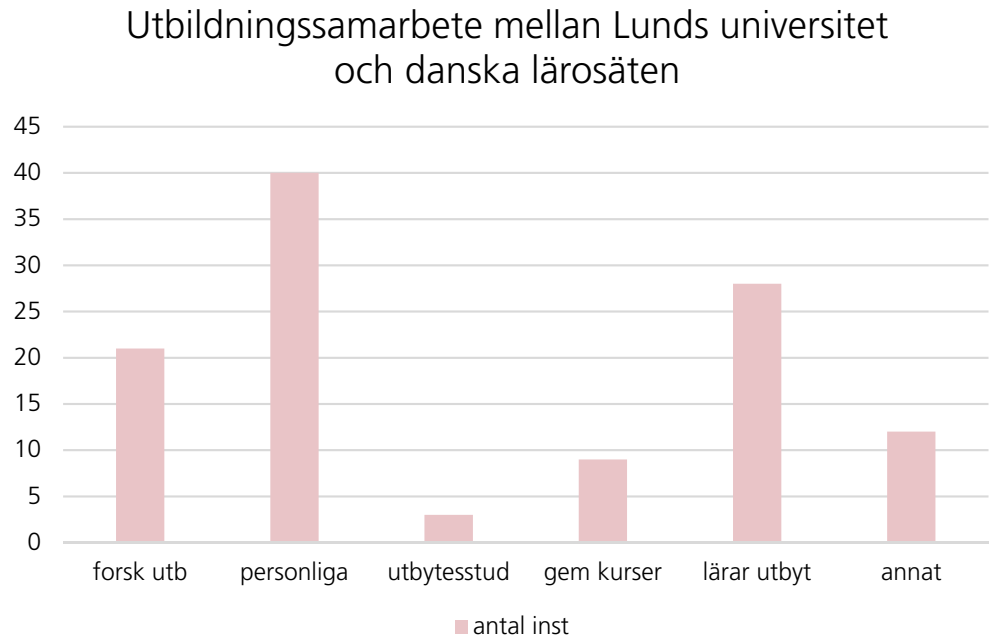

Figur 4. Utbildningssamarbeten mellan Lunds universitet och danska lärosäten.

4. Med ideella organisationer avses i rapporten organisationer och föreningar som är fristående från myndigheter och i första hand finns för att driva något utan förväntan på vinst. Här inkluderas exempelvis intresseföreningar, kulturföreningar och festivalarrangörer.

Diagrammet i figur 4 visar på de olika formerna av utbildningssamarbete som identifierats i undersökningen och det framkommer att knappt två tredjedelar av Lunds universitets institutioner samarbetar genom personliga kontakter. 45 procent av institutionerna har lärarutbyten och återkommande utbyten av gästlärare. Den samarbetsform som anges av minst antal institutioner är utbytesstudenter vilket endast förekommer på de Humanistiska och teologiska fakulteterna samt Naturvetenskapliga fakulteten. Detta ska sättas i perspektivet av att Lunds universitet (exklusive Ekonomihögskolan) har 27 utbytesavtal med danska lärosäten (sektionen Externa relationer, Lunds universitet, personlig kommunikation 2019-10-15). Undersökningen väcker därför frågor kring i vilken omfattning dessa utbytesavtal nyttjas av Lunds universitet. I övrigt förekommer samtliga former av samarbete på alla fakulteter utom för Konstnärlig fakultet som inte har några gemensamma forskarutbildningsaktiviteter med Danmark då motsvarighet saknas där.

I de fall det har kunnat anges är den vanligaste längden för ett enskilt samarbete två till fem år. Det är också vanligt att ha utbildningssamarbeten som pågår under en längre tid om tio år eller mer. 60 procent av universitetets institutioner har önskemål om utökat utbildningssamarbete med Danmark medan resterande anser att det är bra som det är eller att det kan minska. Mest intresserad är Samhällsvetenskapliga fakulteten där tio av tolv verksamheter önskar ett utökat samarbete inom utbildning med danska lärosäten, följt av de Humanistiska och teologiska fakulteterna där sex av åtta anser detsamma. Minst angelägna är institutionerna vid Ekonomihögskolan där fem av sex institutioner anser att det är bra som det är eller att det kan minska.

Utbildningssamverkan med aktörer i Danmark är det som totalt sker i minst utsträckning. I första hand sker utbildningssamverkan inom ideella organisationer (24 procent av institutionerna) och i huvudsak vid de Humanistiska och teologiska fakulteterna, följt av Ekonomihögskolan och Konstnärliga fakulteten. Samverkan med näringsliv och myndigheter sker i lägre grad än med ideella organisationer. Det är främst LTH och Ekonomihögskolan som har utbildningssamverkan med myndigheter och näringsliv. Knappt 20 procent av institutionerna har planerade studiebesök under 2019, följt av planerade praktikplatser inom utbildningar. Tre uppdragsutbildningar vid Lunds universitet är planerade att genomföras. Med hänsyn till att det är med ideella organisationer som det sker mest utbildningssamverkan, är det förvånande att endast åtta procent av universitetets institutioner anger att de har ideella organisationer som partner. Drygt en fjärdedel anger att de har partners inom näringsliv, likaså anger drygt en fjärdedel av institutionerna danska myndigheter som en partner. Ungefär hälften av institutionerna vid Lunds universitet önskar en utökning av utbildningssamverkan med Danmark, störst önskemål för detta finns inom de Humanistiska och teologiska fakulteterna och minst önskemål hos Samhällsvetenskapliga fakulteten.

UTBREDNING AV SAMVERKAN OCH SAMARBETE

En för undersökningen viktig fråga är hur samverkan och samarbete med Danmark fördelar sig mellan olika institutioner och fakulteter. Finns det med andra ord olika stort intresse och behov av att integrera med Danmark inom Lunds universitet? Genom att slå samman olika variabler kan fördelningen av omfattningen visas på olika sätt. I ett första diagram görs en enklare viktning av hur antalet samverkan och samarbete fördelar sig per anställd på varje fakultet. Diagrammet i figur 5 har för avsikt att klargöra om det finns ett enkelt samband mellan en fakultets storlek och hur omfattande samverkan och samarbetet är.

Bild: Ragnhild Möller

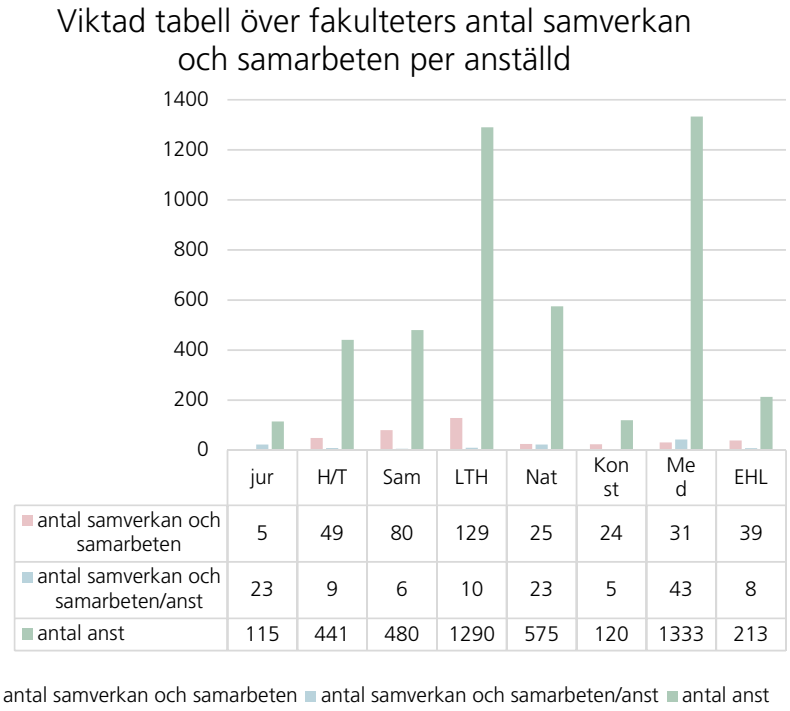

	jur	H/T	Sam	LTH	Nat	Konst	Med	EHL
antal samverkan och samarbeten	5	49	80	129	25	24	31	39
antal samverkan och samarbeten/anst	23	9	6	10	23	5	43	8
antal anst	115	441	480	1290	575	120	1333	213

Figur 5. Viktat diagram över samverkan och samarbete per fakultet.

I figur 5 har antalet aktiviteter som inkluderats som samverkan och samarbete inom forskning och utbildning per fakultet, dividerats med antalet anställda. Den ska tolkas som att relationen mellan staplarna säger något om intresset hos respektive fakultets institutioner och behoven av att integrera med Danmark. Det framkommer att Konstnärlig och Samhällsvetenskaplig fakultet, följda av Ekonomihögskolan och de Humanistiska och teologiska fakulteterna samt LTH i relation till antalet anställda samverkar och samarbetar i högre utsträckning än de Medicinska, Juridiska och Naturvetenskapliga fakulteterna.

Spridningen av engagemang i Danmark följer alltså inte en enkel logik där en fakultets storlek, sett till antalet anställda, motsvarar antalet av samverkan och samarbeten. För att ytterligare förstå detta är det relevant att på institutionsnivå studera hur frekvensen av engagemang med Danmark ser ut. Figur 6 visar på om antalet samarbeten och samverkan är jämt spridda eller om tendensen är att institutioner antingen har mycket eller litet engagemang med Danmark.

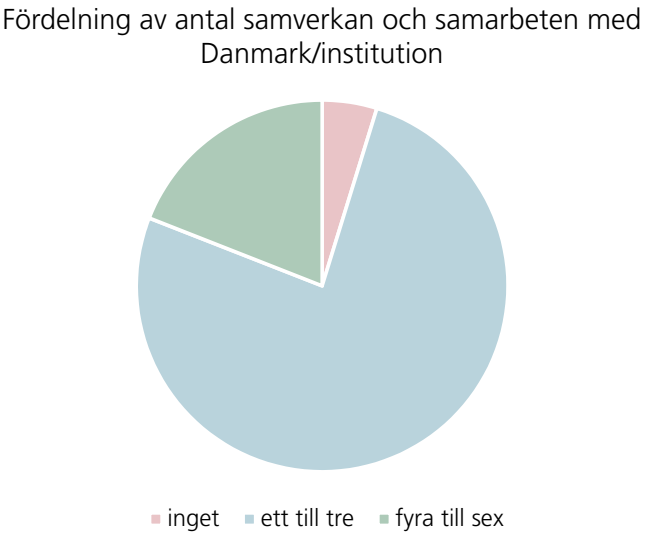

Figur 6. Fördelning av antal samverkan och samarbeten med Danmark/institution.

Cirkeldiagrammet i figur 6 visar att få institutioner vid Lunds universitet saknar helt samarbete eller samverkan med Danmark och att det vanligaste är att en institution har ett till tre samarbeten och/eller samverkan. Näst vanligast är att ha fyra till sex samarbeten och samverkan med Danmark. Det kan alltså hävdas att det inte finns någon så kallad "ketchupeffekt" där en institution som väljer integration med det danska samhället gör det med bred ansats och att det finns institutioner som helt avstår från det. Resonemanget stärks av att 31 procent av institutionerna har två samarbeten och samverkan, 23 procent tre och 21 procent har ett. En viss effekt av att "mer ger mer" indikeras av att 15 procent har fem eller sex samarbeten och samverkan med Danmark. Helhetsintrycket är att samarbete och samverkan är något som är allmänt förekommande och som alltså sker i en viss omfattning vid varje institution. Genom att slå samman variablerna kring samarbeten och samverkan inom utbildning och forskning för institutionerna och jämföra skillnader mellan meridian och medelvärde inom respektive fakulteter, kan det ges ytterligare indikationer på om få gör mycket eller om det finns en jämn fördelning. När det gäller utbildningssamverkan så är det inom alla fakulteter utom Samhällsvetenskapliga fakulteten och LTH en jämn fördelning. Inom dessa två sistnämnda fakulteter är det några institutioner som i större utsträckning ägnar sig åt utbildningssamverkan. På samma sätt förhåller det sig med utbildningssamarbete. Inom forskningssamarbete skiljer sig Samhällsvetenskaplig fakultet genom att några institutioner har mer än andra.

Generellt vid Lunds universitet är resultatet att samverkan och samarbete sammanslaget har en jämn fördelning, men att några institutioner gör lite mer än andra och att ytterligare några få saknar helt samverkan eller samarbete med Danmark.

SAMARBETE, SAMVERKAN ELLER BÅDE/OCH?

En intressant fråga i sammanhanget är om det finns en inriktning mot antingen samarbete eller samverkan bland universitetets fakulteter. Genom att slå samman några olika variabler i undersökningen som behandlar om det finns samarbete och samverkan kring forskning och utbildning blir det möjligt att få fram ett resultat som kan svara på denna fråga. När det gäller samarbete kring både forskning och utbildning är det Medicinska fakulteteten samt de Humanistiska och teologiska fakulteterna som i minst utsträckning ägnar sig åt att göra båda sakerna. Konstnärlig fakultet följt av Naturvetenskaplig fakultet och LTH är de som i störst utsträckning ägnar sig åt båda forsknings- och utbildningssamarbete. LTH, följt av de Humanistiska och teologiska fakulteterna, ägnar sig i större utsträckning åt forsknings- och utbildningssamverkan. Som konstaterats tidigare dominerar forskningssamverkan, det är endast på Konstnärliga fakulteten utbildningssamverkan dominerar. Det kan konstateras att de flesta fakulteterna ägnar sig huvudsakligen åt den ena eller andra även om alla fakulteter har inslag av både samverkan och samarbete. Ett undantag är LTH där det i kontakterna med Danmark är vanligt med både samverkan och samarbete.

LÅNGSIKTIGHET OCH STABILITET

Samarbete är ofta långsiktigt och av de institutioner som har forskningssamarbete är det vanligaste att det pågått i tio år eller att det pågått under så lång tid att det är svårt att ange en exakt startpunkt. Detsamma kan sägas om utbildningssamarbete. Samarbeten är överlag mer långsiktiga än samverkan och forskningssamarbete är mer långsiktigt än utbildningssamarbete. Det kan konstateras att inom de fakulteter där det förekommer en relativt stor andel av det totala antalet forskningssamarbeten också är de institutioner som anger att samarbetet pågått i mer än fem år.

Bild: Mikael Risedal

Diskussion

Ovan har vi sålunda givit en kvantitativ bild av hur samarbete och samverkan över Öresund ser ut på Lunds universitet. Här följer nu en diskussion av några faktorer och mönster som vi anser är särskilt framträdande i det resultat som har uppnåtts.

ATT SAMARBETA MED DANSKA LÄROSÄTEN INOM FORSKNING OCH UTBILDNING

Lunds universitet har flera potentiella samarbetspartners på den danska sidan av Öresund. Köpenhamns universitet är den aktör som är störst och därför erbjuder flest möjligheter för forskare och lärare på Lunds universitet. Men det finns som vi har sett även flera andra möjliga samarbetspartners: DTU, CBS, Roskilde universitet, Aarhus universitet, Syddansk universitet, m.fl.

Vi har visat att denna potential också utnyttjas bland verksamheterna på Lunds universitet. Särskilt inom forskningen sker samarbeten mellan Lunds universitet och danska universitet och högskolor. Utbildningssamarbete med lärosäten i Danmark sker i jämförelse i lägre utsträckning.

Vad är då kännetecknande för en verksamhet på Lunds universitet där det pågår samarbeten med Danmark? Ofta finns det ett gemensamt forskningsprojekt som engagerar forskare på båda sidorna av Öresund, inte minst att forskarna skriver vetenskapliga artiklar tillsammans. Det är inte ovanligt att det har etablerats särskilda Öresundsseminarier som äger rum på regelbunden basis, kanske en gång om året, varannan gång på svenska och varannan gång på danska sidan. Essentiellt är också det utbyte av forskningspersonal som förekommer mellan institutioner och lärosäten över Öresund. Det kan vara en forskare som är anställd på två ställen samtidigt, dels på danskt lärosäte och dels på Lunds universitet, eller det kan röra sig om rekrytering av en särskilt kompetent forskare från danska sidan till Lunds universitet. Vanligt förekommande i denna typ av miljö är också att institutionen använder handledare från danska lärosäten i den egna forskarutbildningsverksamheten eller låter sina egna handledare vara verksamma i Danmark. Forskare kan ur denna synpunkt även ges möjlighet att vara opponent eller sitta i betygsnämnd på bägge sidor av Öresund.

Även utbildningssamarbete med Danmark sker på Lunds universitet. Mönstret är liknande som för forskningssamarbetet. Ofta finns det en personlig, informell kontakt som ligger till grund för att en verksamhet eller aktivitet över huvud taget tog form över Öresund. Det är inte ovanligt att lärare från danska lärosäten håller gästföreläsningar på Lunds universitet, eller att lärare från Lund gör detsamma på danska lärosäten. Men ett mer systematiskt utbildningssamarbete med Danmark i form av gemensamma kurser och program lyser ofta med sin frånvaro på Lunds universitet. Undantagen från att det förhåller sig så är relativt få och består för det mesta i kurser och program på mastersnivå eller avancerad nivå.

Enskilda studenters rörlighet beskrivs ofta som en viktig komponent för utbildningssamarbetet över Öresund. Vanligast i detta fall är att en student från Danmark går en kurs eller en termin i Lund, eller att en student från Lund gör motsvarande i Danmark. Det förekommer också att studenter från Lund gör praktik eller examensarbete i Danmark.

Hur ska vi förstå att utbildningssamarbete sker i lägre utsträckning än forskningssamarbete? Ett tentativt svar är att utbildningssamarbete tycks rent organisatoriskt sett vara mer sårbart än forskningssamarbete när det gäller kontakter över Öresund. Utbildningssamarbete verkar sakna den lätthet i uppbyggnaden som forskningssamarbete kan ha tack vare en organisation som vanligtvis är mindre formell (Dunér 2017:123). I vårt material är det påfallande hur studierektorers beskrivningar av utbildningssamarbetet med Danmark tar utgångspunkt i olika slags hinder som förklaring till att samarbetet inte blir av. Hindren som påtalas har olika karaktär och är av olika dignitet. Ofta hänvisas det till formella svårigheter av skilda slag. En sådan svårighet är till exempel det danska examinationssystemet som är annorlunda än det svenska. Ibland är det bara en upplevelse att ”strukturerna” är annorlunda inom det danska utbildningssystemet i stort. Ett exempel på hur strukturer plötsligt kan förändras är en utbildning i Lund som tidigare hade flera studenter på en kurs i Danmark, men som tvingades att överge det när utbildningen i Danmark införde avgifter för studenterna från Lund.

Ett utbildningshinder av mer informell karaktär som påtalas av några är undervisningsspråket. Det har funnits exempel på hur studenter har riktat klagomål mot danskspråkiga lärare i Lund och förklarat att de inte förstår vad läraren säger. I viss mån ligger detta i linje med vad forskare redan har påvisat, att svenska och danska språket utvecklas i olika riktningar och skiljer sig åt i allt större utsträckning (för en diskussion av denna språkliga utveckling, se Bacquin & Zola Christensen 2013).

Forskarutbildningssamarbete är en intressant mellanform av samarbete. Som verksamhet i gränslandet

mellan forskning och utbildning kan forskarutbildningen fungera som ett åskådliggörande exempel på vad det är som driver utvecklingen av samarbete över Öresund. Det tycks i flera fall vara vanligare att ordna doktorandkurser över Öresund än kurser inom grundutbildningen. Det är inte heller ovanligt att enskilda doktorander söker sig till kurser och forskare på andra sidan av Öresund. På så vis framträder en viktig egenskap i vad ett Öresundssamarbete ofta består i, nämligen att det finns ett personligt och inte sällan forskningsfrågebaserat engagemang i att samarbeta över Öresund.

Mot bakgrund av att samarbete över Öresund trots allt är en aktivitet som väger relativt lätt i prioriteringen på Lunds universitet med hänsyn till det faktum att det är informella och individuella initiativ som dominerar kan vi konstatera följande: nationella och statliga ramar är alltjämt ytterst konstitutiva och gränssättande för samarbetsvillkoren i Öresundsregionen, oavsett om det handlar om forskning, utbildning eller forskarutbildning. Trots växande globala nätverk kännetecknas villkoren för utvecklingen av samarbetsformer över Öresund av nationella och statliga hinder (jfr Andersson, Andersson & Matthiessen 2013:265f.).

SAMVERKAN MED PARTNERS I DANMARK

Samverkan har av forskaren i forskningspolitik Eugenia Perez Vico (2018) definierats som "*en dubbelriktad interaktiv process* mellan individer inom och utanför akademin där man tillhandahåller varandra nyttor som man annars har svårt att få access till" (s. 31, kursiv i original). Samverkansuppgiften är i så måtto en specifik aktivitet för varje universitet där man "utöver forskning och utbildning" arbetar för att "forskningsresultat ska komma det omgivande samhället till nytta" (Perez Vico 2018:32). Samverkan har därutöver en "inbäddad karaktär" i den meningen att det är "svårt att identifiera det samverkansspecifika bidraget eftersom det är djupt sammanflätat med andra faktorer" (Perez Vico 2018:45).

Öresundsregional samverkan är per definition en tudelad aktivitet. Den angår en kontext som är både svensk och dansk. Om Lunds universitet därmed inkluderar Öresundsregionen i sitt arbete för samverkan med det omgivande samhället, måste även frågan ställas vilken roll det danska samhället spelar på universitetet. Hur inbäddade är danska företag, myndigheter och ideella organisationer i verksamheterna på Lunds universitet? Våra resultat visar att det sker mindre samverkan över Öresund i jämförelse med samarbete över Öresund, oavsett om vi talar om forskning eller utbildning.

Beträffande de möjligheter som trots allt finns för forskningssamverkan över Öresund, är det ofta ett visst tema eller intresse som styr eller "orienterar" verksamheternas samverkan i förhållande till de potentiella icke-akademiska partners som finns i Danmark. Det betyder att det finns vissa sektorer i det danska samhället som är särskilt intressanta för Lunds universitets institutioner; det är till exempel banker och företag för Ekonomihögskolans verksamheter, kulturinstitutioner och ideella organisationer för de Humanistiska och teologiska fakulteterna, universitetssjukhus och företag för LTH liksom Medicinska och Naturvetenskapliga fakulteterna, eller myndigheter och ideella organisationer för Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Att forskningssamverka med danska aktörer utanför universitet och högskola, saknar dock, med något undantag, självändamål för de flesta verksamheterna vid Lunds universitet. Det finns inget egenvärde i att ha samverkan med externa partners i Danmark. Det är, som några uttrycker det, alltid sakfrågan som är viktigare än den transnationella samverkan i sig. Det finns sällan någon strategisk inriktning på Danmark som samverkanspartner inom forskningen.

Utbildningssamverkan, liksom forskningssamverkan, sker med Danmark i lägre utsträckning än vad som kan uppfattas vara motiverat på Lunds universitet. Naturvetenskapliga fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten och LTH redogör för viss utbildningssamverkan med det danska samhället när det gäller kurser och program. Andra former av utbildningssamverkan är studiebesök i Danmark eller föreläsningar vid universitetet med representanter för företag och andra organisationer från Danmark. Studenters praktik på master- eller kandidatnivå eller examensarbeten är också en möjlighet för institutionerna att samverka med danska intressenter. Det vanliga är emellertid att denna transnationella samverkan sker på studenters eget initiativ snarare än att institutioner initierar samverkan. Möjligheterna på den danska marknaden för praktik är alltså inget som marknadsförs specifikt.

Samverkansuppgiftens relativt begränsade omfattning inom både forskning och utbildning vittnar om att Lunds universitet knappast gör den skillnad i Öresundsregionens transnationella samhälle som man kanske hade förväntat sig skulle vara fallet med den strategiska planen i åtanke. Samverkansuppgiften så som den kommer till uttryck bland verksamheterna på Lunds universitet är (fortfarande) relativt traditionellt definierad i den meningen att den sker innanför nationsgränserna, att den i första hand och kanske enbart är en åtgärd för att stärka Sverige som kunskapsnation snarare än det regionala omgivande samhället. "Sverige som kunskapsnation" är inte minst centralt när Sveriges regering och riksdag förhåller sig till samverkansuppgiften och diskuterar denna i termer av "att stärka Sveriges konkurrenskraft" (Proposition 2016/17:50, s. 108). Att samverka med det

danska samhället kan i detta nationella sammanhang rent av uppfattas som att samverka med och tillmötesgå eller ge förtur åt en "fiende" i den egna kontexten (jfr O'Dell 2018:55). "Fiendeperspektivet" framhäver att Lunds universitet är ett svenskt universitet med ett enda uppdrag, nämligen att främja och i huvudsak orientera sig emot det svenska samhället.

Att bryta mot det nationella "fiendeperspektivet" är svårt, men en intressant tankefigur skulle kunna vara att Lunds universitet, i likhet med Aarhus och Aalborg, upprättar ett eget campus eller filial i Köpenhamn, där samverkansuppgiften med det (danska) omgivande samhället hade kunnat stå i fokus i de dagliga aktiviteterna.

KONKURRENS, NÄRHET OCH ALLIANSBYGGE

Om det bara är transnationellt forskningssamarbete som sker fullt ut för Lunds universitet i Öresundsregionen, samtidigt som de andra tre gränsöverskridande kontaktformerna – utbildningssamarbete, forskningssamverkan och utbildningssamverkan – tar sig mer blygsamma uttryck, vad betyder det för universitetets övergripande mål att samarbeta och samverka i Öresundsregionen? Vad är det för faktorer som universitetet ska förhålla sig till för att samverkan och samarbete ska stärkas i Öresundsregionen?

Lunds universitet, liksom alla andra lärosäten, är del i ett vetenskapligt konkurrenssystem (Schoug 2004: 127–157). Universitetets verksamheter är tillsammans en organisation som framför allt konkurrerar med sin omgivning snarare än verkar för samarbete och samverkan. Att lärosäten är institutioner i konkurrens med varandra kommer till exempel till uttryck i de årliga rankingarna av världens alla universitet och högskolor (jfr Huzzard, Benner & Kärreman 2017). På *Times Higher Educations* världsranking 2019 kommer till exempel Köpenhamns universitet hundraetta och Aarhus universitet hundrafemtonde, medan Lunds universitet ligger nittiosexa.[5] På *CWUR World University Rankings* hemsida har däremot Köpenhamn plats 39 i världen och Aarhus 88, samtidigt som Lund visserligen har avancerat till plats 95 men framför allt tappat mark i förhållande till sina konkurrenter i Öresundsregionen.[6]

Vi menar att anledningen till att universitetet måste anstränga sig extra i sina ambitioner för samarbete och samverkan, oavsett om denna ambition gäller nationell, regional eller internationell gränsöverskridande praktik, är lärosätets själva konstitution som en organisation som i huvudsak konkurrerar med sin omgivning. Konkurrens talar ur denna synvinkel alltid emot det kollaborativa synsätt som samarbete och framför allt samverkan implicerar.

Ett sätt att "neutralisera" denna institutionella egenskap som konkurrensperspektivet innebär och samtidigt leda universitetet i en mer samverkansorienterad riktning, torde vara att utveckla en strategi för alliansbygge. Det ska i så fall vara ett strategiskt arbete som är långsiktigt och underbyggt av "en gemensam vision" (de Wit Sandström 2019:14). I Öresundssammanhang framstår begreppet närhet som en viktig faktor att ta hänsyn till för ett sådant långsiktigt och visionärt alliansbygge. Begreppet närhet är ett sätt att betona ett mer konsensusinriktat, och sannolikt mindre konkurrensinriktat, sätt att förhålla sig till en motpart. I sin diskussion av samverkansformer framhåller Eugenia Perez Vico tre aspekter av närhet som möjliggörande för samverkan: 1) social närhet angår "vänskapsband och tidigare samverkanserfarenhet", 2) kognitiv närhet som gäller "gemensamt språk och arbetssätt och förmåga att förstå varandra", samt 3) institutionell närhet som omfattas av "gemensamma normer, värderingar och drivkrafter" (Perez Vico 2018:37).

I vårt material framträder en motsättning mellan närhet och konkurrens, kanske på grund av att vi inte urskiljer någon tydlig strategi för alliansbygge i Öresundsregionen bland de verksamheter vi har studerat. I utsagorna från studierektorer och prefekter framhävs ibland den närhet som finns mellan Lunds universitet och de danska universiteten och högskolorna. Man använder sig av metaforer som "syskon" eller "granne" för att peka på hur väsentligt det är med närheten, som alltså inte bara är geografisk. Samtidigt med denna accentuering av närhet finns det också en benägenhet bland intervjupersonerna att rikta uppmärksamheten mot den konkurrenssituation som universitetet befinner sig i. Regionens danska motsvarighet till den egna verksamheten är inte bara en möjlig samarbetspartner utan kanske framför allt en svår konkurrent om (europeiska) forskningsmedel och (lokala/regionala/internationella) studenter.

Under perioden 1997–2012 dominerade ett slags ömsesidigt närhetsperspektiv på lärosätena i Öresundsregionen. Då befann sig Lunds universitet i ett sammanhang präglat av samarbete mellan universitet och högskolor i gränsområdet. Öresundsuniversitetet, som nätverksorganisationen hette, omfattade flera danska och svenska universitet och högskolor och innebar ett samarbete inom både forskning och utbildning. Öresund Summer University, som erbjöd ett hundratal sommarkurser, var det mest iögonfallande inom utbildningsområdet. Forskningssamarbetet byggde på modellen *triple helix* som innefattar näringsliv, akademi och offentliga organ. I efterhand har det konstaterats att det framför

5. https://www.timeshighereducation.com/content/world-university-rankings (hämtad 2019-11-24)
6. https://cwur.org/2018-19.php (hämtad 2019-11-24)

allt var teknik, medicin och naturvetenskap som gynnades av detta Öresundssamarbete, medan humaniora och samhällsvetenskap hade mindre fördel av nätverket (Persson & Persson 2019:156–172).

Sedan Öresundsuniversitetet lades ned 2012 har förutsättningarna för samarbete återgått till det normala i Öresundsregionen. Lunds universitet befinner sig i tävling med de andra lärosätena i gränsregionen, inte minst med de danska lärosätena. Sedan Öresundsbrons tillkomst konkurrerar Lunds universitet kanske framför allt om studenter med de danska universiteten och högskolorna. Dansk humaniora har till exempel haft problem och upplevt nedskärningar under en period. Hur ska man samtidigt tolka det faktum att Lunds universitet har en kampanj för att värva studenter från Danmark till sina kurser och program: är det samarbete över Öresund eller konkurrens?

När det gäller transnationalisering över Öresund är det ändå samverkan som är det begrepp som starkast knyter an till frågor om integration i ett gränsöverskridande gemensamt samhälle. Samverkansuppgiften skulle kunna bli en hävstång för att öka utbytet mellan Lunds universitet och det danska samhället, samtidigt som det kan finnas en risk i detta också. Om universitetets engagemang för samverkan med danska samhällsintressen växer, kan samarbetet med danska universitet och högskolor samtidigt påverkas negativt, eftersom man då mer och mer hamnar i en konkurrenssituation med dessa lärosäten om det omgivande samhället. Plötsligt ter det sig som om samverkan och samarbete kan vara motsatspar i förhållande till varandra. Ju mer Lunds universitet samverkar med det omgivande danska samhället desto mer riskerar universitetet att förlora sina potentiella samarbetspartners bland danska lärosäten.

Flera intervjuade ser kontakter med danska sidan som naturligt eftersom det är så geografiskt nära, särskilt efter att ”avståndsfriktionen” minskade väsentligt i och med Öresundsbrons invigning år 2000 (Dunér 2017:121). Samtidigt finns det alltjämt ett kunskapsmässigt och socialt avstånd som begränsar möjligheterna till samverkan. Detta avstånd hänger samman med hur den djupa nationalstaten fungerar i gränsregionen (Ristilammi 2020). Lunds universitet, liksom de andra lärosätena i Öresundsregionen, är ”låsta” i ett statligt system som skapar stora vita fläckar när det gäller kunskap om (och intresse för) hur samhället fungerar på andra sidan av Öresund. Forskningssamarbete med danska lärosäten är tänkbart för de flesta, för då agerar man i en sektor av samhället där man känner sig hemma, nämligen den akademiska sektorn. Men forskningssamverkan är någonting annat. Då konfronteras man i stort sett med hela det danska samhället som man egentligen inte förmår att överblicka och kontrollera. Följden blir att samverkansintegration mellan Lunds universitet och Danmark förekommer i lägre omfattning, medan samarbetsintegration äger rum desto mer.

Sammanfattning

Denna rapport om Öresundsregionens prioritering på Lunds universitet bygger på en telefonintervjustudie med 159 svarande bland studierektorer och prefekter vid 62 verksamheter på Lunds universitet. Rapporten undersöker omfattningen av de samarbeten och samverkansformer som universitetet har med danska universitet och högskolor samt med icke-akademiska aktörer i det danska samhället, så som myndigheter, företag och ideella organisationer.

Det har identifierats totalt 382 pågående och planerade aktiviteter för samarbeten och samverkan inom utbildning och forskning vid Lunds universitet under perioden november 2018 – september 2019. Alla fakulteter vid universitetet ägnar sig åt någon form av samarbete eller samverkan. Den typ av aktivitet med Danmark som har störst omfattning är forskningssamarbete (knappt 60 procent av de identifierade aktiviteterna), följt av utbildningssamarbete (drygt 20 procent). Samverkan inom forskning med andra delar av samhället än lärosäten sker till drygt 10 procent och inom utbildning till knappt 10 procent.

Köpenhamns universitet är det danska lärosäte som Lunds universitet samarbetar med oftast. Av Lunds universitets institutioner är det 45 procent som samarbetar med Köpenhamns universitet gällande utbildning och 52 procent gällande forskning. I de flesta fall sker samarbetet i högre utsträckning inom forskning förutom med Aalborgs universitet där utbildningssamarbetet är något högre än forskningssamarbetet.

Den vanligaste formen av forskningssamverkan med Danmark är med ideella organisationer, vilket 25 av Lunds universitets institutioner (drygt 40 procent) ägnar sig åt. 17 institutioner (28 procent) har forskningssamverkan med näringslivet och tre med danska myndigheter. 16 av universitetets institutioner (26 procent) har ingen forskningssamverkan alls med Danmark. Utbildningssamverkan sker i första hand med ideella organisationer (24 procent av institutionerna) och i huvudsak inom de Humanistiska och teologiska fakulteterna, följt av Ekonomihögskolan och Konstnärliga fakulteten. Utbildningssamverkan med näringsliv och myndigheter sker i lägre grad än med ideella organisationer. Främst sker utbildningssamverkan med myndigheter och näringsliv, och då inom LTH och Ekonomihögskolan.

LTH har flest antal samarbeten och samverkan, följt av Samhällsvetenskapliga fakulteten och de Humanistiska och teologiska fakulteterna. Medicinska, Juridiska och Naturvetenskapliga fakulteterna uppvisar störst engagemang i samarbete och samverkan med Danmark. Få institutioner vid Lunds universitet saknar helt samarbete eller samverkan med Danmark. Det vanligaste är att en institution har ett till tre samarbeten och/eller samverkan med aktörer vid danska lärosäten eller i det danska samhället i stort.

Den vanligaste typen av forskningssamarbete är att bedriva gemensam forskning med danska lärosäten. Vanligast i fråga om utbildningssamarbetet är att institutionerna har lärarutbyten och återkommande utbyten av gästlärare (45 procent av institutionerna). 60 procent av universitetets institutioner önskar utökat utbildningssamarbete med Danmark, medan resterande menar att det är bra som det är alternativt att kontakterna kan minska.

Forskningssamarbete, som dominerar när det gäller de undersökta kontakterna över Öresund, bygger i hög grad på personliga och informella kontakter och tycks vara mindre sårbart än det organisatoriskt sett mer komplexa utbildningssamarbetet. Studierektorernas beskrivningar av utbildningssamarbetet med Danmark tar ofta utgångspunkt i olika slags hinder, med fokus på formella hinder, som förklaring till varför detta samarbete inte blir av.

Beträffande samverkan över Öresund är det sällan att det finns en särskild strategi för samverkan med Danmark som styr arbetet och inriktningen på institutionen. Ofta är det i stället ett visst tema eller intresse som styr verksamheternas samverkan i en viss riktning i förhållande till de potentiella icke-akademiska partners som finns i Danmark. Den relativt begränsade omfattningen av samverkan inom både forskning och utbildning vittnar om att Lunds universitet knappast gör skillnad i det transnationella samhälle som Öresundsregionen utgör. Samverkansuppgiften så som den kommer till uttryck bland verksamheterna på Lunds universitet är alltjämt relativt traditionellt definierad i den meningen att den sker innanför nationsgränserna. Samverkansuppgiften motiveras främst med utgångspunkt i sin förmåga att stärka Sverige som kunskapsnation snarare än att stärka det omgivande lokala samhälle som i Lunds universitets fall råkar vara gränsregionalt och transnationellt.

Lunds universitet, liksom andra lärosäten, är del i ett vetenskapligt konkurrenssystem och utgör härigenom en organisation som först och främst konkurrerar med sin omgivning snarare än verkar för samarbete och samverkan. Konkurrens talar i viss mån emot det kollaborativa synsätt som samarbete och samverkan implicerar. Ett sätt att hantera konkurrensinriktningen kan vara att utveckla en tydlig strategi för hur ett uni-

versitets alliansbygge ska gå till. Det ska i så fall vara ett strategiskt arbete som är långsiktigt och underbyggt av ”en gemensam vision” (de Wit Sandström 2019:14). I Öresundssammanhang framstår begreppet närhet som en viktig faktor att ta hänsyn till för ett mer långsiktigt och visionärt alliansbygge. Begreppet närhet är ett sätt att betona ett mer konsensusinriktat, och kanske mindre konkurrensdrivet, sätt att förhålla sig till en motpart.

FÖRSLAG

Denna rapport är inte bara en kartläggning av i vilken omfattning Lunds universitet har kontakt med danska aktörer. Rapporten förmedlar också ett normativt förhållningssätt visavi frågan om samarbete och samverkan över Öresund i den meningen att den, i linje med den strategiska planen för Lunds universitet, bejakar snarare än ifrågasätter en utveckling mot en mer transnationell, regional orientering i Öresundsregionen. Här nedan avslutar vi därför med ett antal förslag i punktform för hur Lunds universitet kan gå vidare i arbetet med att stärka Öresundsregionen som perspektiv och praktik inom sina olika verksamheter.

- Prioritera utvecklingen av nya och nygamla samverkansrelationer över Öresund, utifrån frågan: På vilket sätt kan universitetet å ena sidan och myndigheter, företag och organisationer i Danmark å den andra bli nyttiga tillsammans och nödvändiga för varandra?
- Etablera en fysiskt närvarande plattform för uppdragsutbildning i Danmark (inom ramen för pågående satsning på denna nya variant av utbildning vid Lunds universitet)
- Skapa en årlig dansk samverkansdag på Lunds universitet, i dialog eller samverkan med företag, myndigheter och organisationer i Danmark
- Avsätt resurser för en samverkansansvarig på universitetet, som koordinerar verksamheternas satsning på ökade kontakter över Öresund
- Skapa fördelar och meriteringsmöjligheter för forskare och forskarstuderande som vill satsa på samarbete och samverkan inom forskning över Öresund; premiera dem som är ”samverkansskickliga” i kontakterna med Danmark (jfr de Wit Sandström 2019:14).
- Slå vakt om fortsatt utveckling av utbildningssamarbete över Öresund, där forskare går i bräschen för nya spännande kurser och program som kan utvecklas trots de strukturella skillnader som finns mellan de båda utbildningssystemen i Sverige och Danmark
- Arbeta strategiskt med danska, svenska och engelska som undervisningsspråk inom utbildningssamarbete och -samverkan
- Avsätt resurser för möjligheten att utveckla flervetenskaplig forskning om det konkurrensdrivna gemensamma vetenskapssamhälle och den transnationella kunskapsregion som Öresundsregionen utgör, en satsning som kan ske med avstamp i de erfarenheter som gjordes i samband med Öresundsuniversitetet 1997-2012

Bild: Kenneth Rouna

Referenser

Andersson, Åke E.; Andersson, David Emanuel & Matthiessen, Christian Wichmann 2013: Öresundsregionen. Den dynamiska metropolen. Stockholm: Dialogos.

Bacquin, Mari & Zola Christensen, Robert 2013: Dansk og svensk – fra nabosprog til fremmedsprog? I: *Sprog i Norden*, s. 67-82.

de Wit Sandström, Ida 2019: *Tillsammans. En översikt över samverkansarbete vid svenska lärosäten*. April 2019. Lund: Institutionen för service management och tjänstevetenskap, Lunds universitet.

Dunér, David 2017: Världen. Färdvägar i tanken och geografin. I: Broberg, Gunnar & Dunér, David (red.), *Beredd till bådadera. Lunds universitet och omvärlden*. Lunds universitetshistoriska sällskaps årsbok 2017. Lund: Lunds universitet, s. 57-131.

Externa relationer, personlig kommunikation 2019-10-15.

Gillham, Bill 2008: *Forskningsintervjun – tekniker och genomförande*. Lund: Studentlitteratur.

Huzzard, Tony; Benner, Mats & Kärreman, Dan 2017: *The Corporatization of the Business School. Minerva Meets the Market*. London: Routledge.

Kaiserfeld, Thomas 2017: Pengarna. Forskningssamverkan och innovationer. I: Broberg, Gunnar & Dunér, David (red.), *Beredd till bådadera. Lunds universitet och omvärlden*. Lunds universitetshistoriska sällskaps årsbok 2017. Lund: Lunds universitet, s. 245-277.

O'Dell, Tom 2018: Samverkansbegreppets skiftande betydelse. I: Berg, Martin; Fors, Vaike & Willim, Robert (red.), *Samverkansformer. Nya vägar för humaniora och samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur, s. 51-67.

Perez Vico, Eugenia 2018: En översikt av forskningen om samverkansformer och deras effekter. I: Berg, Martin; Fors, Vaike & Willim, Robert (red.), *Samverkansformer. Nya vägar för humaniora och samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur, s. 29-50.

Persson, Christer & Persson, Hans-Åke 2019: *En region i kläm. Berättelsen om Öresundsregionen*. Malmö: Universus.

Proposition 2016/17:50. Utbildningsdepartementet, Stockholm.

Ristilammi, Per-Markku 2020: Gränsens återkomst – bron, den djupa staten, och den skiftande modernitetens skepnader. I: Idvall, Markus; Palmehag, Anna & Wessman, Johan (red.), *Checkpoint 2020. Människor, gränser och visioner i Öresundsbrons tid*. Stockholm & Göteborg: Makadam. (Under utgivning)

Schoug, Fredrik 2004: *På trappans första steg. Doktoranders och nydisputerade forskares erfarenheter av akademin*. Lund: Studentlitteratur.

Strategisk plan 2012–2016, Lund universitet.

Strategisk plan 2017–2026, Lunds universitet.

Törnqvist, Gunnar 1998: *Renässans för regioner. Om tekniken och den sociala kommunikationens villkor*. Stockholm: SNS Förlag.

Web of Science, 2019-10-18.

Bild: Louise Larsson

Bilaga 1: Deltagande verksamheter vid Lunds universitet

Ekonomihögskolan:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
1	Ekonomisk-historiska inst.	2	190128, 190128
2	Företagsekonomi	3	190221, 190226, 190304
3	Inst. för handelsrätt	1	190214
4	Inst. för informatik	2	190215, 190221
5	Nationalekonomi	2	190215, 190215
6	Statistiska inst.	2	190214, 190214

Humanistiska och teologiska fakulteterna:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
7	Centrum för teologi och religonsvetensk.	2	181205, 190118
8	Filosofi	2	181127, 190201
9	Historia	3	181128, 181206, 190121
10	Inst. för arkeologi och antikens historia	2	181127, 181217
11	Inst. för kommunikation och medier	3	181205, 190121, 190212
12	Inst. för kulturvetenskaper	2	181121, 181128
13	Inst. för utbildningsvetenskap	2	181205, 181205
14	Språk och litteratur	3	181206, 181212, 181212

Juridiska fakulteten:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
15	Juridiska inst.	4	190218, 190225, 190304, 190307

LTH:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
16	Fysiska inst.	2	190307, 190311
17	Inst. för arkitektur o byggd miljö	2	190218, 190221
18	Inst. för biomedicinsk teknik	4	190311, 190311, 190314, 190325
19	Inst. för bygg- och miljöteknologi	2	190221, 190322
20	Inst. för byggvetenskaper	5	190218, 190219, 190225, 190225, 190304
21	Inst. för datavetenskap	4	190214, 190218, 190225, 190226
22	Inst. för designvetenskaper	2	190225, 190318
23	Inst. för elektro- och informationsteknik	3	190226, 190226, 190917
24	Inst. för energivetenskaper	3	190304, 190311, 190318
25	Inst. för immunteknologi	3	190311, 190318, 190328
26	Inst. för kemiteknik	3	190306, 190307, 190314
27	Inst. för livsmedelsteknik	3	190325, 190325, 190404
28	Inst. för maskinteknologi	2	190328, 190328
29	Inst. för reglerteknik	2	190325, 190328
30	Inst. för teknisk ekonomi och logistik	2	190404, 190506
31	Kemiska inst.	3	190307, 190322, 190325
32	Matematikcentrum	3	190401, 190404, 190605
33	Teknik och samhälle	2	190401, 190605
34	Trafikhögskolan	1	190404

Medicinska fakulteten:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
35	Inst. för experimentell medicinsk vetenskap	3	190410, 190506, 190520
36	Inst. för hälsovetenskaper	7	190410, 190417, 190417, 190417, 190417, 190507, 190610
37	Inst. för kliniska vetenskaper Lund	2	190408, 190409
38	Inst. för klinisk vetenskaper Malmö	3	190506, 190510, 190604
39	Inst. för laboratoriemedicin	1	190510
40	Inst. för translationell medicin	2	190520, 190605

Naturvetenskapliga fakulteten:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
41	Biologiska inst.	2	190408, 190911
42	Geologiska inst.	3	190408, 190604, 190605
43	Inst. för astronomi och teoretisk fysik	2	190307, 190307
44	Inst. för miljö- och klimatfrågor	3	190603, 190603, 190614
45	Inst. för naturgeografi och ekosystemvetenskap	4	190603, 190603, 190604, 190604
46	Matematikcentrum	2	190328, 190605
47	Medicinsk strålningsfysik	2	190604, 190610

Samhällsvetenskapliga fakulteten:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
48	Centre for sustainability studies, LUCSUS	3	190131, 190131, 190201
49	Centrum för Mellanösternstudier	3	190128, 190201, 190218
50	Genusvetenskapliga inst.	2	181212, 181217
51	Graduate School	1	190124
52	Inst. för kulturgeografi och ekonomisk geografi	3	181213, 190118, 190118
53	Inst. för psykologi	3	181213, 190117, 190218
54	Inst. för service management och tjänsteveten-skap	3	190128, 190214, 190225
55	Inst. för strategisk kommunikation	3	190124, 190125, 190131
56	Rättssociologiska inst.	3	181214, 181214, 190124
57	Socialhögskolan	2	190201, 190304
58	Sociologiska inst.	2	190121, 190121
59	Statsvetenskapliga inst.	3	190124, 190125, 190613

Konstnärliga fakulteten:

Nr	Verksamheter	Antal intervjuer	Datum för intervjuer
60	Konsthögskolan	2	190912, 190912
61	Musikhögskolan	2	190912, 190924
62	Teaterhögskolan	2	190911, 190911

Bilaga 2: Fråge- och svarsformulär studierektor/studievägledare

INSTITUTION:

NAMN PÅ INFORMANT:

DATUM:

Hej,
Jag ringer från Centrum för Öresundsstudier vid *Lunds universitet*. Vi genomför en kartläggning av Lunds universitets samverkan och integration med danska universitet och andra partners i Öresundsregionen för att följa upp Lunds universitets strategiska plan (och häromdagen skickade jag ett mail till dig om detta som för att förvarna om att jag skulle ringa). Jag ringer till dig för att du som studierektor/studievägledare har överblick över [Institutionens namn] utbildningsverksamhet.

Jag vill därför ställa följande frågor:

Fråga	Svar	Kommentar
1) Min första fråga gäller Institutionens utbildningssamarbete med Danmark. Finns det i dag utbildningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		
Vad är det för typ av utbildningssamarbete? *Är det inom en kurs eller ett program?* Vad heter utbildningssamarbetet?		
Hur omfattande är samarbetet? *Hur länge har det pågått/är det tänkt att pågå?*		
c) Vilket universitet/lärosäte i Danmark tillhör de danska samarbetspartner?		
d) Har ni gästlärare eller gästföreläsare från danska lärosäten?		
2) Är det planerat under 2019 för utbildningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		

Vad är det för typ av utbildningssamarbete? *Är det inom en kurs eller ett program?* *Vad heter utbildingssamarbetet?*		
b) Hur omfattande är samarbetet tänkt bli?		
c) Vilket universitet/lärosäte i Danmark tillhör de danska samarbetspartner?		
d) Gäller det gästlärare eller gästföreläsare från danska lärosäten?		
3) Finns det önskemål att på längre sikt utveckla utbildningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		
4) Vi är också intresserade av Institutionens utbildningssamverkan med Danmark, dvs om det idag finns lärare hos er eller kurser/program som samverkar med danska partners som inte är lärosäten, till exempel samverkan med företag, myndigheter eller andra verksamheter. Känner du till om det finns denna typ av förbindelser mellan Institutionen och Danmark?		
Vad är det för typ av utbildningssamverkan? *Är det en partner inom näringslivet, en myndighet eller en förening?*		
Vad heter samverkansprojektet? *Hur många år har det pågått/är det tänkt att pågå?*		
c) Har ni praktikplatser på danska verksamheter?		
d) Gör ni studiebesök i Danmark?		
5) Är det planerat under 2019 för utbildningssamverkan med aktörer som inte är lärosäten i Danmark?		

Vad är det för typ av utbildningssamverkan? *Är det en partner inom näringslivet, en myndighet eller en förening?*		
Vad heter samverkansprojektet? *Hur många år är det tänkt att pågå?*		
c) Gäller det praktikplatser på danska verksamheter?		
d) Gäller det studiebesök i Danmark?		
6) Finns det önskemål att på längre sikt utveckla utbildningssamverkan med aktörer som inte är lärosäten i Danmark?		
7) Finns det dokument som vi skulle kunna få ta del av som gäller Institutionen utbildningssamarbete och -samverkan med danska aktörer, som till exempel kursplaner, scheman, e.d.?		
8) Känner du till några andra kopplingar till Danmark i er utbildningsverksamhet som inte har kommit upp under vårt samtal?		
9) Om jag har fler frågor längre fram, går det bra återkomma till dig?		

Tack för samtalet!

Vid frågor från informant
Hur lång tid tar det?
Det är fyra frågor, så räkna med cirka 10 minuter.
Vad ska detta användas till?

Kartläggningen kommer att utmynna i en sammanställning där CORS visar på fördelningen mellan de olika fakulteterna på Lunds universitet när det gäller forskningssamarbete och -samverkan med danska aktörer. Personuppgifter kommer inte att samlas in eller behandlas inom ramarna för projektet. Vi får studierektorernas och ekonomernas namn, men dessa saknar betydelse/används ej i undersökningen. Däremot kan personerna lätt identifieras av utomstående.

Kartläggningen blir underlag för en skriftlig rapport med spridning på Lunds universitet.

Bilaga 3: Fråge- och svarsformulär prefekt

INSTITUTION:

NAMN PÅ INFORMANT:

DATUM:

Hej,
Jag ringer från Centrum för Öresundsstudier vid *Lunds universitet*. Vi genomför en kartläggning av Lunds universitets samverkan och integration med danska universitet och andra partners i Öresundsregionen för att följa upp Lunds universitets strategiska plan (och häromdagen skickade jag ett mail till dig om detta som för att förvarna om att jag skulle ringa). Jag ringer till dig för att du som prefekt/ekonom har överblick över [Institutionens namn] forskningsverksamhet.

Jag vill därför ställa följande frågor:

Fråga	Svar	Kommentar
1) Min första fråga gäller Institutionens forskningssamarbete med Danmark. Finns det i dag forskningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		
a) Vad är det för typ av forskningssamarbete? Är det ett forskningsprojekt med enskild forskare på er institution, ett forskningsprogram med flera forskare på er institution, eller något annat?		
b) Vad heter samarbetet och hur många år ska det pågå?		
c) Vilket universitet/lärosäte i Danmark tillhör de danska samarbetspartner?		
d) Vilken titel har projektledaren (docent, professor)? Ingår doktorander i samarbetet?		
2) Är det planerat under 2019 för forskningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		

a) Vad är det för typ av forskningssamarbete?		
b) Vad heter samarbetet och hur många år ska det pågå?		
c) Vilket universitet/lärosäte i Danmark tillhör de danska samarbetspartner?		
d) Vilken titel har projektledaren (docent, professor)? Ingår doktorander i samarbetet?		
3) Finns det önskemål att på längre sikt utveckla forskningssamarbete med aktörer på danskt universitet/lärosäte?		
4) Vi är också intresserade av Institutionens forskningssamverkan med Danmark, dvs om det idag finns forskare hos er som samverkar med danska partners som inte är lärosäten, till exempel forskningssamverkan med företag, myndigheter eller andra verksamheter. Känner du till om det finns denna typ av förbindelser mellan Institutionen och Danmark?		
a) Vad är det för typ av forskningssamverkan? Är det en partner inom näringslivet, en myndighet eller en förening?		
b) Vad heter samverkansprojektet och hur många år ska det pågå?		
c) Vilken titel har projektledaren (docent, professor, doktorand)? Ingår doktorander i samverkan?		
5) Är det planerat under 2019 för forskningssamverkan med aktörer som inte är lärosäten i Danmark?		

a) Vad är det för typ av forskningssamverkan? Är det en partner inom näringslivet, en myndighet eller en förening?		
b) Vad heter samverkansprojektet och hur många år ska det pågå?		
c) Vilken titel har projektledaren (docent, professor, doktorand)? Ingår doktorander i samverkan?		
6) Finns det önskemål att på längre sikt utveckla forskningssamverkan med aktörer som inte är lärosäten i Danmark?		
7) Finns det dokument som vi skulle kunna få ta del av som gäller det här med Institutionens forskningssamarbete och forskningssamverkan med danska aktörer, som till exempel kursplaner, scheman, avtal, forskningsplaner e.d.?		
8) Känner du till några andra kopplingar till Danmark i Institutionens forskningsverksamhet som inte har kommit upp under vårt samtal?		
9) Om jag har fler frågor längre fram, går det bra återkomma till dig?		

Tack för samtalet!

Vid frågor från informant
Hur lång tid tar det?
Det är sju frågor, så räkna med 10 minuter.
Vad ska detta användas till?

Kartläggningen kommer att utmynna i en sammanställning där CORS visar på fördelningen mellan de olika fakulteterna på Lunds universitet när det gäller forskningssamarbete och -samverkan med danska aktörer. Personuppgifter kommer inte att samlas in eller behandlas inom ramarna för projektet. Vi får studierektorernas och ekonomernas namn, men dessa saknar betydelse/används ej i undersökningen. Däremot kan personerna lätt identifieras av utomstående.

Kartläggningen blir underlag för en skriftlig rapport med spridning på Lunds universitet.

Tryckt av Media-Tryck, Lund 2020 Svanenmärkt trycksak, 3041 0903

LUNDS UNIVERSITET

www.lu.se

LUNDS UNIVERSITET

Box 117
221 00 Lund
Tel 046-222 00 00
www.lu.se